

KLAGANDE

1. Thomas Eriksson,

2. Rikard Ståhl,

MOTPART

Norrköpings kommun
Rådhuset
601 81 Norrköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Norrköpings kommuns beslut den 26 mars 2007,
dnr § 73

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900) (KL)

Kommunfullmäktige i Norrköpings kommun beslutade den 26 mars 2007 avseende ändring av det allmänna nämndreglementet att första meningen i § 8 i reglementet ändras till: "Fullmäktige väljer bland ledamöterna i nämnden en ordförande samt högst tre vice ordförande, att tjänstgöra den tid för vilken de blivit valda som ledamöter i nämnden." Mot beslutet och till förmån för yrkandet att avslå förslaget reserverade sig samtliga närvarande ledamöter för Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna, Sveriges Pensionärers Intresseparti och Sverigedemokraterna.

Thomas Eriksson och Rikard Ståhl överklagar beslutet och yrkar att länsrätten prövar lagligheten av beslutet och anför bl.a. följande. Vad gäller sammansättningen av nämnders presidier framgår av kommunallagens 6 kap. 15 § att "Fullmäktige skall, för den tid fullmäktige bestämmer, bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande".

Dok.Id 30839

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2201	Ö Storgatan 33 A	036-15 65 00	036-15 66 55	måndag – fredag
550 02 Jönköping		E-post: lansrattenijonkoping@dom.se		09:00-12:00
		www.lansrattenijonkoping.domstol.se		13:00-15:00

Detta skall jämföras med kommunallagens 2 kap. 6 §, som beskriver sammansättningen av presidiet i fullmäktige, av vilken framgår att "Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande". Lagtexten och förarbetena till lagen begränsar antalet vice ordförande i nämnder i primärkommuner till två. Lagregeln skall inte ses som en minimireglering. Vad gäller lagstiftarens generösa inställning till det kommunala självstyret får detta anses innefatta antalet nämnder och vilka ansvarsområden dessa har och inte den sammansättning som tydligt regleras i ovan nämnda lagregel.

Norrköpings kommun anser att länsrätten skall avslå överklagandet och anför bl.a. följande. Det överklagade beslutet får ses mot bakgrund av kommunens nuvarande partipolitiska majoritetskoalition bestående av tre partier. Syftet med att i nämnderna öka antalet vice ordförande till tre är att bereda fler partier i majoritetskoalitionen möjlighet till insyn och delaktighet vid presidieöverläggningar, där även företrädare för minoritetspartierna deltar. Frågan om tre vice ordförande i nämnderna betraktas som en praktisk politisk lämplighetsfråga snarare än en fråga av juridisk karaktär. Nämnder med tre vice ordförande förekommer i dag såväl i kommuner som i landsting, men lagligheten i detta har veterligen inte prövats. Den nuvarande lydelsen av kommunallagens 6 kap 15 § tillkom vid utarbetandet av 1977 års kommunallag som en följd av flera kommuners önskan att en andra vice ordförande skulle kunna utses i alla nämnder. Det bör noteras att behovet av fler än två vice ordförande inte var aktuellt i mitten av 1970-talet och att denna fråga aldrig har behandlats av lagstiftaren. Förarbetena till 1977 års kommunallag utgick från förslag som presenterats i utredningen om den kommunala demokratin 1975. Denna utredning framhöll bland annat att den kommunala styrelseordningen ska ge uttryck för vilket eller vilka partier som har det främsta politiska ansvaret. Utredningen menade också att kommunen ska ges så stor valfrihet som möjligt när det gäller utformningen av den kommunala styrelseordningen. Föredragande statsråd

betonade i propositionen att detta är väsentligt mot bakgrund av att det råder skiftande lokala förutsättningar i landet. Förarbetena till 1977 års kommunallag talar för en generös tillämpning när det gäller utformningen av den kommunala styrelseordningen, vari det allmänna nämndreglementet har en central roll. Den aktuella paragrafen i kommunallagen bör inte tolkas som ett förbud mot att inrätta en tredje vice ordförande och hävdar därför att det överklagade beslutet inte kan anses lagstridigt.

DOMSKÄL

Enligt 10 kap. 8 § KL skall ett beslut upphävas om

1. det inte har tillkommit i laga ordning
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen
3. det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Enligt 10 kap. 10 § KL får vid prövningen av överklagandet inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång.

Enligt 6 kap. 15 § KL skall fullmäktige, för den tid som fullmäktige bestämmer, bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande.

Vid laglighetsprövning kan länsrätten inte pröva beslutets lämplighet eller skälighet. Länsrätten kan endast upphäva beslutet om rätten skulle finna att beslutet är olagligt i något av de hänseenden som anges i ovannämnda lagrum.

Länsrätten gör följande bedömning.

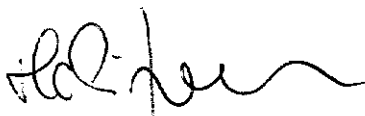
Enligt 6 kap. 15 § KL skall fullmäktige, för den tid som fullmäktige bestämmer, bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Norrköpings kommun anför, med hänvisning till förarbetena till gamla kommunallagen, att en generös tillämpning när det gäller utformningen av den kommunala styrelseordningen skall tillämpas. Norrköpings kommun anser att detta ger uttryck för en möjlighet för kommuner att utse fler än två vice ordförande. Av prop. 1975/76:187 s. 116 framgår, så som Norrköpings kommun påpekat att den "kommunala styrelseordningen ska ge uttryck för vilket eller vilka partier som har det främsta politiska ansvaret". Vidare framgår dock att "om man markerar det politiska ansvaret alltför långt kan det innebära att minoriteten ställs utan möjligheter till påverkan och information. Man kan då riskera att i realiteten försämra arbetsförutsättningarna för ett stort antal förtroendevalda. Majoritetsmarkeringar måste därför begränsas." Det är mot denna helhet begränsningen till två vice ordförande får ses. Av prop. 1990/91:117 s. 38 "En friare nämndsorganisation" framgår följande. "Den nya kommunallagen kräver bara att det i varje kommun och landsting skall finnas en styrelse med vissa övergripande uppgifter. På de specialreglerade områdena ges kommuner och landsting ökad frihet att bestämma vilka nämnder som skall finnas för att fullgöra uppgifterna och att bestämma om deras verksamhetsområden och inbördes förhållanden. Kraven på en särskild valnämnd och i vissa fall överförmyndarnämnd kvarstår." Detta får anses innefatta en rätt att fritt organisera hur många nämnder som skall finnas och vilka uppgifter som skall handhas av respektive nämnd. Länsrätten finner dock inte att förarbetena ger stöd för en tolkning där kommunerna ges en fri rätt att bestämma antalet vice ordförande till annat antal än det som regleras i kommunallagen. Mot bakgrund av den klara och uttömmande regleringen i 6 kap. 15 § KL samt propositionsuttalandena till både den gamla och nya kommunallagen finner länsrät-

ten att beslutet strider mot 6 kap. 15 § KL och således skall upphävas.
Överklagandet skall således bifallas.

DOMSLUT

Länsrätten upphäver kommunfullmäktiges i Norrköpings kommun beslut
den 26 mars 2007, dnr § 73.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1d).

Hans-Erik Jonasson

I avgörandet har dessutom deltagit de särskilda ledamöterna Håkan Bredin
och Evert Båfält.